

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

נזיר יט

עניין: נזיר חוטא שציער עצמו מן היין

מצודת דוד לרדב"ז מצווה רכג

הקרבנות, יש מי שכתב לפי שחטא על הנפש לפי שציער עצמו מן היין⁶³⁴ ולא בא לומר שלא יפה עושה, אלא בא לומר כי האדם נברא מן העליונים ומן התחתונים כדי שימשך בשכלו ודעתו למעלה להדמות להם. ונברא מן התחתונים כי רצה הוא ית' בחבור זה כדי שיפעל האדם בבחירה ורצון, ויעלה קלוסו יחודו וקדושתו מלמטה ג"כ. ואי אפשר זה אלא בתתו לגוף מה שראוי לו מן המחיה. ואולי נטרו מן הגדר המחויב עליו לנפשו המתאוה כי שמא טבעו ונשמתו מוסכמים לעבודתו ולא הי' צריך לעינוי זה? ולכן צריך כפרה על זה. אי נמי היה לו לכוף את יצרו לשעבדו לשכלו ולימשוך אחר עבודתו ית' בלי שידור בנזיר ויצער נפשו. ולכן צריך להביא כפרה.

חתם סופר

ובפר' עליו מאשר חטא על הנפש, וכי באיזו נפש חטא זה, אלא שציער עצמו מן היין. י"ל צודאי ראו לכל קדוש ה' לפרוש עלמו משצעים שערי היתר, ואין טוב אלא הפרישות, אך מי שאינו יכול לשער בנפשו כך שיוכל להיות פרוש, ע"כ נדרים סייג לפרישות [כאבות פ"ג מ"ג], ואוסר עלמו צנור ונודר בנזיר, והחילוק, זה שפירש בלא נדר ויש לו פת צסלו אם ירצה ישתה אלא שפורש עלמו, מ"מ אותו [אדם] קדוש הוא מבלי לער שהרי בכל שעה יש לו פת צסלו, אבל מי שאינו יכול לעמוד על עלמו ולריך לנדור לעשות סייג להפרישות ההוא, אותו [אדם] אין לו פת צסלו והוא ציער עלמו מן היין שהי' לו להיות פרוש בלי לער בלי שידור (לכן רריך כפרה על שהורך להזיר נזיר).^ב

בן יהוידע

דף י"ט. וכי באיזה נפש חטא זה, אלא מפני שיער עלמו מן היין, הוא הגאון הגוף, ומה לער יש לנפש במניעת האדם משתייתו, ונ"ל צס"ד, כי בכל מאכל ומשקה יש הערובת נ"ק, והאדם מזכר הנ"ק בשתייתו ואכילתו ע"י הברכה, ואלו הנילוות הקדושה שייכים לנפש שלו והמה הגאון הנפש, וכמ"ש ע"פ רעבים גם למאוס נפסם בהם חטטוף, ולכן במניעת האדם מאכילה ושתייה בכל מין מאכל ומשתה יש לער לנפש מנדר הברור, שהוא הגאון הנפש, דאכילה אין כאן ברור אין כאן, ועוד זאת יש לער נוסף לנפש במניעתו משתיית היין, כי הפגם של ען הדעת שהיה אלל אדם וחיה, אשר בעצורו בלא התולדות לתקן ע"ס כל הדורות, הוא היה ציין למ"ד ענבים סחטה לו ושתה, וידוע דכל מה שאמרו רז"ל בדבר זה, דח"א חטה וח"א תאנה היה, וכן שאר דיעות כולם אחת, דהא איתא והא איתא, א"כ שתיית היין יעשה האדם בו תיקון לחטא אדם הראשון, המגיע לחלק נפשו, והוא ע"י ששתיה ויברך עליו בכונה, ולכן יש כמה דברים של מלוה שקבעו אותם על היין, שהם מליה קדוש שבת ויו"ט, ומלות הברכה ומלות בהמ"ז ומילה, ואירוסין ונשואין, וכיוצא, כדי לתקן בזה חטא אדם הראשון, מה שנעשה ציין, ועל כן זה הנודר בנזיר, שאסר היין עליו וכאנע מן שתייתו, עשה לער לנפשו, ולכן כתיב ביה אשר חטא על הנפש. ונראה לרמוז צס"ד במלוי אותיות. יין יש מספר ע"ו, כמנין נידוח, לרמוז, שאם אדם שותה ומכוין בו לש"ס, תהיה שתייתו מקובלת ורצויה לפני השי"ה כריח ניחח, ולזה דקדק צפל המאמר ואמר שלער עלמו מן היין, ר"ל מן הרמח בלתייתו יין, שהוא מספר ניחח, אשר ציטל זה בנזירותו :

מאור עיניים פרשת מטות

בחיי נפשו ממש וזהו הטעם שצריך כל אחד ליסע זה למקום פלוני זה למקום פלוני כי הנהגת הצורה יתצרך שמו שהוא יודע כי חלקי נילוות השייכים לנפשו הן שם מלוצשים צמאכל או צחיזה משח ומתן ומסצב הצורה צ"ה סיבות צכדי שילך האדם הלו שם ע"י שנותן לו בלצו חשק ומלציש לו הסיצה צדצר מה שילעריך ליסע לשם ועיקר הכוונה שיאכל שם וישתה או מו"מ ועל ידי זה יעלה הנילוות ההם כמצוהר אלליו זה הענין צאריכות צמקום

האמור נקרא הכל עצודה חמה ולכן נקרא חוטא שמחסר עליית הקדושה לשרשה המלוצש צמיני המזונות ההם שהוא מונע את עלמו מהם אף שאין לו זעת שלם לזה צשלימות הגמור מ"מ הוא עושה פעולה מזה כמאמר

